

JAARPLAN 2022

Rekenkamercommissie Zoetermeer – Jaarplan 2022

Inleiding

De rekenkamercommissie wil een bijdrage leveren aan de kwaliteit van het lokale bestuur en de raad goed in positie brengen. Zij streeft er naar onderzoeken uit te voeren die uitmonden in conclusies en aanbevelingen waar het gemeentebestuur daadwerkelijk mee aan de slag kan. Aanbevelingen van de rekenkamercommissie aan raad en/of college moeten concreet toepasbaar zijn en liefst ook een 'lerend' effect hebben. Dan hebben raad, college, ambtelijke organisatie maar ook de Zoetermeerse gemeenschap (inwoners, ondernemers en organisaties), baat bij het onderzoek en de resultaten ervan.

De rekenkamercommissie wil met haar onderzoeken aansluiten bij wat leeft binnen de raad. Daarom treedt zij regelmatig in contact met de raadsleden, bijvoorbeeld door middel van een inloopavond.

De rekenkamercommissie heeft jaarlijks een budget van € 70.000,- beschikbaar. De rekenkamercommissie voert hiervan vier á vijf grotere en kleinere onderzoeken uit.

Bij de selectie van mogelijke onderzoeksonderwerpen hanteert de rekenkamercommissie een set criteria. Deze worden in onderstaande tabel nader toegelicht.

1	Toegevoegde waarde	De rekenkamercommissie wil leer- en verbeterprocessen stimuleren en aanbevelingen doen waardoor in het belang van de inwoners effectiever en efficiënter gewerkt kan worden. Het onderzoek levert daartoe toegankelijke, bruikbare en actuele informatie op waarover in deze vorm niet wordt beschikt en waarmee de raad en het college van Zoetermeer het functioneren van de gemeente kunnen verbeteren. Daarbij worden doublures met (lopende of voorgenomen) onderzoeken van de gemeente vermeden.
2	Maatschappelijk belang	Het betreft een onderwerp dat het actuele of toekomstige functioneren van de samenleving als geheel sterk raakt (voorbeelden: veiligheid, goede en betaalbare huisvesting) of belangen van omvangrijke of bepaalde doelgroepen (bijv. sociaal zwakkeren).
3	Financieel belang	Het betreft een onderwerp of een beleidsterrein waar de gemeente geld aan uitgeeft en financiële risico's kan lopen.
4	Mate van risico voor doeltreffendheid en/of doelmatigheid	De mate waarin rond het onderwerp twijfels bestaan over de resultaten die met het gevoerde beleid worden bereikt en/of de mate waarin rond het onderwerp twijfels bestaan of de middelen op een goede wijze worden ingezet in relatie tot de gewenste resultaten.
5	Variatie	De rekenkamercommissie streeft naar variatie in onderzochte onderwerpen (spreiding over beleidsterreinen) en onderzoeksvormen.

Tabel 1: Richtinggevende selectiecriteria onderzoeken rekenkamercommissie Zoetermeer

Wetsvoorstel versterking decentrale rekenkamers

Het wetsvoorstel wil de onafhankelijkheid van het rekenkamerwerk versterken door de mogelijkheid dat raadsleden zitting kunnen nemen in een rekenkamer, weg te nemen. Bovendien worden de onderzoeksmogelijkheden van de rekenkamer uitgebreid naar privaatrechtelijke rechtspersonen waarmee de gemeente contracten sluit. Naar het zich laat aanzien zal aanvaarding van dit wetsvoorstel geen belangrijke materiële gevolgen voor het functioneren van onze rekenkamercommissie hebben. Wel zal tijdig de gemeentelijke verordening op de rekenkamer(commissie) op onderdelen moeten worden aangepast.

Evaluatie rekenkamercommissie

Het functioneren van de rekenkamercommissie wordt elke vier jaar geëvalueerd, onder regie van de auditcommissie. De evaluatie in 2021 was toegespitst op de doorwerking van de conclusies en aanbevelingen van de rapporten van de rekenkamercommissie. Naar aanleiding van de evaluatie zal de rekenkamercommissie extra zorg besteden aan de formulering van de conclusies en aanbevelingen – om relevante afwegingen en dilemma's zo helder mogelijk aan de raad en het college voor te leggen.

Jaarplan 2022

Het jaarplan is een levend document. De actualiteit en voortschrijdend inzicht kunnen aanleiding geven onderzoeken niet uit te voeren die wel in het jaarplan stonden en om onderzoeken wel uit te voeren die niet in het jaarplan zijn opgenomen. Daarnaast kunnen onderzoeken jaargrenzen overschrijden.

In 2022 af te ronden onderzoeken

Diverse onderzoeken die de rekenkamercommissie in 2021 is gestart, zullen in 2022 worden afgerond.

RES

Dit onderzoek wordt gezamenlijk met de rekenkamercommissie WVOLV uitgevoerd. De centrale vraag in dit onderzoek is: 'Hoe beoordelen de belanghebbenden in de RES de door de verschillende gemeenten uitgevoerde participatie-aanpak; welke lessen kunnen er getrokken worden uit deze beoordeling; en wat kunnen gemeenten van elkaar leren voor toekomstige participatie-trajecten?'

Smart City

Dit onderwerp stond al enige tijd op de agenda van de rekenkamercommissie, nadat de raad in 2017 het college verzocht om een visie, actieplan en begroting voor het toepassen van Smart City oplossingen. Het college gaf eind 2018 aan betrokken te willen blijven bij initiatieven vanuit marktpartijen, maar zelf geen actieplan op te stellen. In het visiedocument Zoetermeer 2040 komt Smart City opnieuw aan de orde. Daarom heeft de rekenkamercommissie nu besloten tot een kort onderzoek naar slim datagebruik, dat onlangs van start is gegaan.

Veilig Thuis (VT)

Dit is een onderzoek naar de wijze waarop de Gemeenschappelijke regeling GGD VT is ingericht en naar de sturingsmogelijkheden waarover gemeente en gemeenteraad beschikken. Er is al een onderzoeksbureau geselecteerd. In verband met de hoge werkdruk door corona én het feit dat dit onderzoek raakt aan het juist daarvoor afgeronde uitgebreide onderzoek Jeugdzorg H10, heeft de rekenkamercommissie besloten de start van het onderzoek wat te vertragen.

DoeMee WOB

De rekenkamercommissie heeft ook dit jaar geparticipeerd in het DoeMee onderzoek vanuit de Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK). De resultaten van het onderzoek naar de Wet openbaarheid van bestuur (WOB) worden eind dit jaar verwacht en zullen begin 2022 aan de raad worden aangeboden.

In 2022 te starten onderzoeken

In 2022 wil de rekenkamercommissie onderzoek gaan doen naar vier nieuwe onderwerpen. Daarbij wil de commissie een keuze maken uit de onderstaande onderwerpen. Voor elk van de genoemde onderwerpen vullen wij bovenstaande matrix in; deze ingevulde matrix vindt u aan het einde van dit jaarplan.

De gemeenteraadsverkiezingen en daarmee het aantreden van een nieuwe raad en college maken 2022 een bijzonder jaar. De rekenkamercommissie overweegt daarom om naast de geplande onderzoeken, enkele actuele onderwerpen in een andere – lichtere – vorm onder de aandacht van de raad te brengen. Een vervolg op het omvangrijke onderzoek naar Jeugdzorg zou zich hiervoor lenen, net als het afvalbeleid en de inzet van de ambtelijke capaciteit op de gemeentelijke prioriteiten.

Laaggeletterdheid

Zoetermeer vervult een centrumfunctie in een regionale aanpak van laaggeletterdheid. Daarnaast is de gemeentelijke website onlangs vernieuwd en beter toegankelijk gemaakt. De rekenkamercommissie is van plan om een kort onderzoek te starten naar laaggeletterdheid en beraadt zich nog op de (praktische) focus hiervan.

Huisvesting voor starters

In april 2021 publiceerde de NOS een artikel over de (lange) inschrijfduur voor een sociale huurwoning en een tool om per gemeente de wachttijd te bekijken. Voor Zoetermeer blijkt dit 6,5 jaar te zijn. Dat is de tijd vanaf het moment dat je je inschrijft tot het moment dat je een huis hebt gevonden. De tijd waarin je actief aan het zoeken bent is korter: gemiddeld 3,5 jaar. Daarnaast is er de (landelijke) problematiek van een oververhitte woningmarkt die het vooral voor starters lastig maakt een woning te kopen. De rekenkamercommissie is benieuwd naar de mogelijkheden die de gemeente heeft (en benut!) om het woningaanbod specifiek voor starters te stimuleren. Wat zijn de ambities? Welke huizen zijn nodig en worden die ook gebouwd? Hoe ziet het samenspel tussen grondbeleid en projecten er uit? Daarbij speelt voor Zoetermeer, als stad tussen steden, de regionale woningmarkt een belangrijke rol.

Afhandeling klachten/bezwaren

De rekenkamercommissie overweegt een kort onderzoek naar de wijze waarop de gemeente Zoetermeer klachten en bezwaren behandelt en afhandelt. Punt van aandacht hierbij is nadrukkelijk ook de communicatie richting de klagende inwoner.

Ondermijning

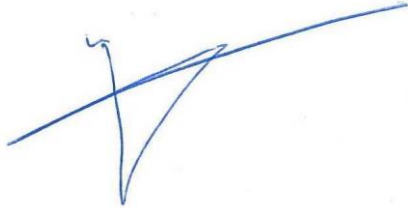
Net als in andere gemeenten is in Zoetermeer veel aandacht voor ondermijning. Het onderwerp vormt één van de speerpunten in het integraal veiligheidsbeleid. Er wordt samengewerkt met verschillende partners om ondermijning te bestrijden. Ook vraagt de gemeente inwoners en ondernemers, als ogen en oren van de stad, om signalen die op ondermijning kunnen wijzen door te geven. De aanpak van ondermijning bevindt zich naar haar aard veelal onder de radar. De rekenkamercommissie wil een onderzoek uitvoeren naar dit onderwerp, ter ondersteuning van de raad in de (bestuurlijke) aanpak van ondermijning.

Doe Mee

De afgelopen jaren organiseerde de NVRK jaarlijks een DoeMee onderzoek, waarin de rekenkamercommissie heeft geparticipeerd. Het betroffen steeds kleinere onderzoeken die

zowel in tijd als middelen weinig investering vereisen, maar desalniettemin nuttige resultaten leverden. Mocht de NVRR ook in 2022 een Doe Mee onderzoek uitvoeren, dan staat de rekenkamercommissie er positief tegenover opnieuw mee te doen.

De voorzitter van de rekenkamercommissie Zoetermeer,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a long horizontal stroke that curves upwards at the end, with a vertical stroke crossing it near the beginning.

Marko Bos

	Laaggeletterdheid	Huisvesting voor starters	Afhandeling klachten/bezwaren	Ondermijning
Toegevoegde waarde	Inzichtelijk maken in hoeverre communicatie effectief en breed toegankelijk is.	Identificeren waar mogelijkheden en kansen liggen om de huisvesting van vooral starters in Zoetermeer te helpen verbeteren.	Inzichtelijk maken hoe de gemeente klachten en bezwaren behandelt en afhandelt.	Handvatten bieden om de (bestuurlijke) aanpak van ondermijning te verbeteren.
Maatschappelijk belang	Een flink aantal inwoners is laaggeletterd.	Evenwichtige bevolkingssamenstelling, ook op lange termijn. De huisvesting van statushouders speelt ook een rol.	Klachten vormen een bron van informatie. Tevredenheid inwoners is het streven.	Ondermijning verstoort en ondergraaft de samenleving als geheel.
Financieel belang	Niet groot voor de gemeente; mogelijk wel voor bepaalde laaggeletterden die een hindernis ervaren bij de toegang tot bepaalde informatie/regelingen	Kan groot zijn wanneer de gemeente er voor kiest een grote rol te pakken en zelf projecten gaat initiëren.	Niet groot.	Potentieel groot.
Mate van risico voor doeltreffendheid en/of doelmatigheid	Risico dat niet elke inwoner kan beschikken over de voor hem/haar benodigde informatie.	Risico van voortduren onvoldoende toegang van starters tot de woningmarkt in Zoetermeer.	Risico op ontevreden inwoners, misschien niet eens vanwege de reactie zelf maar ook de vorm van de reactie.	Ondermijning ondergraaft doeltreffend en doelmatig beleid. Doelmatigheid van bestrijding van ondermijning is lastig meetbaar.
Variatie	Participatie/Inclusie; Digitaal	Stedelijke ontwikkeling; Grondbeleid	Dienstverlening	Veiligheid